

Kruidig

Tekst:
Liesbeth ten Hallers

Je met z'n allen snuivend overgeven aan een vies luchtje, dat heeft toch wel iets. Je bent met je klas in het bos en leert van je schoolgids hoe je, wrijvend aan het blad, bospest kunt herkennen. Determineren met je neus. Lekker of juist niet, dat werkt per mensenneus verschillend en hoe benoem je dan die geur? Vlinders zijn tuk op typische geurtjes.

Voor droge, zonnige ligging

De Engelsen noemen het Herb of Grace, maar voor mijn neus is de scherpe bladgeur verre van gracieus. De koninginnenpage zet niettemin wel eitjes af op het blad van *Ruta graveolens* of wijnruit. Het is een mediterrane halfheester met fijn verdeeld, aanblijvend blad. Een blauw-groene weefplant voor de luchtige border met een heel prettige tussentint, wat ook geldt voor de bescheiden, geelgroene bloempjes in mei-juli. Winterse bezoekers als goudvinken zijn belust op de zaden. Naderhand is een snoeibeurt (met handschoenen in verband met eventuele overgevoeligheid, blaren) van de 80 cm hoge wijnruit raadzaam. Een compacte vorm is de "Jackman's Blue".

Heel anders ruikt *Dracocephalum moldavica* of drakekop. Citroengeur komt uit het blad los als je er langs strijkt. Het is een eenjarige, blauw-bloeiende plant, geschikt voor bakvulling. Van de witbloeiende vorm geuren ook de bloemen, om zo insecten te lokken. Dat lukt minstens zo goed bij de volgende, een

verwante lipbloemige met helderblauwe kleur, de *Hyssopus officinalis*. Hyssop is een uitstekende, 40 cm hoge nectarplant, heesterachtig en groenblijvend, (goed voor losgroeiende haagjes), waaraan al in de oudheid een reinigende werking werd toegeschreven. Een frisse geur dus en qua bloeiperiode de lavendel opvolgend.

Over de zaaiproef-akkers op Tholen lopend kreeg ik eens de tip, dat *Helichrysum italicum*, met z'n intense kerriegeur, atalanta's trekt. Deze 60 cm hoge halfheester met z'n gele droogbloemetjes, die de geur jarenlang behouden, is niet geheel winterhard en moet op z'n minst goed gedraineerd staan. Ook de Amerikaanse bergmunt, *ycnanthemum californicum*, aromatisch en insectentrekend, wekt verwachtingen.

Voor vochtige, zure bodem

Eveneens Amerikaans is de schijnels, *Clethra alnifolia*, door de Noord-Amerikanen "Pepperbush", ook wel "Summersweet" genoemd, omwille van de pittige seringengeur. Een vochthoudende, zure grond is wel voorwaarde; zelfs in de winter stagnerend water en zoute wind wordt verdragen. Door Broeder Frans Melkert werd ik geattendeerd op de aantrekkelijkheid van de plant voor vlinders, iets wat me ook uit Amerikaanse literatuur duidelijk werd. Deze niet zo alledaagse, twee meter hoge, dicht vertakte struik draagt 'kaarsjes', die al in de lente zichtbaar zijn, met vlak voor de nazomerbloei knoppen in de vorm van rissen roomwitte pareltjes. C.

Clethra alnifolia.

alnifolia "Rosea" bloeit roze. Voor kleine tuinen is "Clea" geschikt en "Paniculata" onderscheidt zich volgens fijnkwekers van de soort met sterker reukwerk. *C. barbinervis* wordt hoger, forser in alle onderdelen, heeft afbladderende schors en is zeer winterhard. De late bloeitijd van de schijnels is een prettige bijkomstigheid en het winterbeeld, dat na de heldergele herftsverkleuring verschijnt is ook wel aardig met de verhoude, rechtopstaande zaadtrossen.

Bronnen:

The Butterfly Book, D. & L. Stokes & E. Williams.

Kwekerij Arborealis in Wilhelminaoord, www.arborealis.nl.

Kwekerij de Hessenhof, Ede.

Zaden van de Morgenster te Bussum. ●

Helichrysum italicum: intense kerriegeur.